

Terugblik op 2021

Opnieuw kijken we terug op een bijzonder jaar. Gelukkig was er meer dan alleen corona. De samenwerking met de partners in de netwerken stond juist nu centraal en daarin hebben we mooie stappen gemaakt. Al hadden we nog meer willen doen, bijvoorbeeld op het gebied van scholing, transmurale samenwerking en de concretisering van gezamenlijke doelen. We hebben in 2021 wel de basis gelegd om een nieuw vijf-jaren-programma palliatieve zorg met de regio op te stellen, en om de ondersteuning van de generalistische zorg via consultatie, samenwerking en scholing te verbeteren.

Een belangrijke mijlpaal in 2021 was de verzelfstandiging van Willem Hart voor levensvragen tot een stichting. Daarmee is de beschikbaarheid van geestelijke verzorging in de thuissituatie in de regio geborgd. Zowel de dagelijkse uitvoering als het proces van verzelfstandiging heeft een grote inspanning van de netwerken en de partners gevraagd en we zijn erg blij met het positieve resultaat.

Hieronder is een overzicht te vinden van de opbrengsten van het afgelopen jaar; niet uitputtend, maar wel kenmerkend voor 2021. Dit overzicht is opgebouwd uit drie tabellen:

1. Kerntaken Netwerken Palliatieve zorg en de invulling daarvan in 2021. Lees [hier](#).
2. Resultaten Prioriteiten 2021. Lees [hier](#).
3. Vertaling van de opbrengsten van 2021 naar Quadruple Aim, ofwel wat is de winst voor inwoners, medewerkers en samenleving. Lees [hier](#).

Ieder schema is een versimpeling van de werkelijkheid, en van de dynamiek die zo kenmerkend is voor netwerksamenwerking. Niet in tabellen te vangen is de motivatie en gedrevenheid van de professionals in de palliatieve zorg. De behoefte om goede zorg te leveren op momenten in het leven die ertoe doen. En ook de bezorgdheid of de juiste deskundigheid wel op de juist tijd en plaats aanwezig is, en hoe we dat kunnen garanderen voor de toekomst.

Ook bij de landelijke organisaties zoals Fibula zien we meer beweging om de regio's te ondersteunen in hun behoefte om de palliatieve kennis en zorg toegankelijk te houden en te borgen in de reguliere kaders. We kijken uit naar de komende jaren waarin we samen deze ontwikkelingen gaan vertalen naar de praktijk in de regio Achterhoek en Zutphen.

Voor meer informatie kun je terecht bij:

Het Dagelijks bestuur: Daphne Donders (Sensire) en André van Zwol (SKB)

De Coördinatoren: Anna Kempe (0620 017978) en Hetty Top (0622 243393)

De website [Netwerken Palliatieve Zorg regio Achterhoek en Zutphen](#)

Kerntaken	Terugblik 2021
1.Coördineren	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De beleidscyclus van jaarplanningen en (drie financiële) verantwoordingen is doorlopen. ➤ Aanvraag subsidie VWS voor de komende vijf jaren is in principe toegekend. Om een heldere prioritering en agenda te maken wordt een vijfjarenprogramma ontwikkeld, samen met de partners, zowel professionals als bestuurders, en met belanghebbenden (inwoners Achterhoek), olv Proscop.
2.Informereren	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Publieksvoorlichting over omgaan met het het levenseinde, het behouden van eigen regie, keuzes maken, taboes doorbreken: dit komt allemaal aan bod in de Cafés Doodgewoon. Deze hebben in Oost Achterhoek zowel live als online plaatsgevonden. In West Achterhoek oriënteert de werkgroep zich op manieren om zo dicht mogelijk bij de inwoners deze doelen te behalen, bv via kerken, ouderenorganisaties. In Zutphen heeft één live café plaatsgevonden en onderzoeken de werkgroep de mogelijkheden voor de toekomst. ➤ Bewustwording bij inwoners van de Achterhoek heeft een prominente plek gekregen in het plan Passende Zorg in de laatste levensfase. ➤ De website is vernieuwd in nauwe samenwerking met Fibula/ PZNI. De omzetting (januari 2022) is voorbereid. De palliatieve Zorgzoeker heeft een plek gekregen en het overzicht op beschikbare plekken in het hospices is bv niet meer aan netwerkgrenzen gebonden.
3.Signaleren	<p>In alle drie de subregio's zijn de netwerken van professionals drie keer bij elkaar geweest om ervaringen, knelpunten en casuïstiek uit te wisselen. Ook de samenwerking tussen oncologische en palliatieve zorg is verkend aan de hand van casuïstiek. Verder is de samenwerking met Parkinson netwerk versterkt.</p>
4.Faciliteren	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Medeorganisator van scholing vanuit Willem Hart voor levensvragen ➤ Scholing Palliatieve zorg bij dementie: deze is in het najaar online gegeven, twee bijeenkomsten met in totaal 60 deelnemers. ➤ Voorbereiding Internationale Dag van de Palliatieve Zorg 2022 is gestart, op initiatief van professionals in de West Achterhoek. Er wordt een gezamenlijke bijeenkomst voor het totale werkgebied voorbereid op 10-10-2022. Het thema is: In gesprek zijn met elkaar. ➤ Voorbereiding Parkinson bijeenkomst september 2022
5.Overig	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Regionaal is de samenwerking met de andere netwerken versterkt, dat zijn in het bijzonder het Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek en het Dementienetwerk Zutphen e.o. Verdergaande samenwerking betreft de inhoud (zie Passende zorg) en ook de organisatie en ondersteuning van de netwerken zelf. ➤ De samenwerking tussen enerzijds de netwerken en anderzijds de consultatie en TOP-teams is versterkt. ➤ Actieve deelname in het consortium PalZo; mede-organisatie webinar over palliatieve zorg bij ALS in 2022

Prioriteiten	Terugblik 2021
1. Implementatie kwaliteitskader	<p>Het uitvoeren van een zelfevaluatie geeft organisaties een handvat om zowel het kwaliteitskader beter te leren kennen, alsook om verbeteringen vorm te geven. Hoewel de intenties er waren zijn weinig zorgorganisaties het afgelopen jaar in staat geweest om hier voldoende voortgang in te bereiken. Daar waar wel evaluatie plaatsvond is onder meer geconcludeerd dat het markeren van de palliatieve fase meer aandacht nodig heeft.</p>
2. Geestelijke verzorging in de eerstelijns	<p>Dit jaar stond in het teken van borgen van wat was opgebouwd, het uitbouwen van contacten en het toewerken naar verzelfstandiging. Dit alles bracht veel werk met zich mee en het was zoeken dit te combineren met de werkzaamheden van het palliatief netwerk. Het heeft uiteindelijk geleid tot een mooi resultaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De toekomst is geborgd met de oprichting van de Stichting Willem Hart voor levensvragen. ➤ Werkwijze en aanbod zoals scholingscatalogus zijn verder geprofessionaliseerd en geïmplementeerd; ➤ Contacten met professionals en in het bijzonder het sociaal domein zijn uitgebouwd; <p>Lees ook: Jaarverslag 2021 Willem hart voor levensvragen.</p>
3. Empatie	<p>Het Empatieproject ism Saxion Hogeschool is afgerond. Er is een gesprekshulp 'mijn blik' ontwikkeld voor zorgvragers met COPD en Hartfalen. 'Mijn blik' biedt aan zorgvragers de mogelijkheid om het gesprek met de arts of specialistisch verpleegkundige voor te bereiden. Er wordt nog besproken waar het instrument definitief ondergebracht kan worden. Meer info: mijn-blik.nl</p>
4. Vroegtijdige zorgplanning	<p>Samen met ouderenorganisaties, huisartsen en andere professionals wil het Netwerk bevorderen dat (oudere) inwoners tijdig nadenken over levens- en stervensvragen; en daarmee kwaliteit van leven en kwaliteit van zorg bevorderen. Dit was extra actueel in tijden van corona. Het Netwerk heeft hieraan bijgedragen door middel van: bewustwording, informatieverspreiding (bv gesprekshulpmiddelen), beschikbaarheid van experts, meedenken over samenwerkingsafspraken en het bieden van scholing.</p> <p>In de gehele regio kreeg het begrip Advance Care Planning (ACP) steeds meer aandacht. Een voorbeeld is de toolkit die huisartsenorganisatie HOOG ontwikkeld heeft. Het SKB heeft een ACP-project en het Netwerk Ouderen en Veerkracht biedt scholingen vroegtijdige zorgplanning bij dementie. Het in 2016 in West Achterhoek gestarte project Passende zorg in de laatste levensfase is geëvalueerd en op basis van de uitkomsten van een enquête zijn nieuwe doelstellingen geformuleerd en heeft verbreding naar Oost-Achterhoek plaatsgevonden.</p>
5. Samenwerking	<p>Samenwerking, afstemming, verbinding is en blijft de kern van de (Netwerken) palliatieve zorg. In 2021 werd in alle drie de regio's verder nagedacht over de wijze waarop consultatie nog dichter bij de reguliere zorg gefaciliteerd kan worden. Dat gebeurt in nauw overleg met de landelijke koepel Fibula (vanaf 2022 opgegaan in het PZNL). We zien in alle drie de subregio's de wens om de palliatief consultatie teams en de</p>

	<p>palliatieve teams van de ziekenhuizen meer in elkaar te laten schuiven. Financieringsvraagstukken hebben een landelijk karakter.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ In West Achterhoek is het projectplan Transmuraal Netwerk Palliatieve zorg uitgewerkt in een projectplan. Samen met de HZOIJ, Slingeland en wijkzorg worden stappen gezet om de kennis rond palliatieve zorg zo dicht mogelijk bij de huisartsenzorg te brengen. In de West Achterhoek zijn inmiddels twee PaTz-teams (Palliatieve Thuiszorg Teams rond huisartsenpraktijken) werkzaam.➤ In Oost Achterhoek zoeken de consultatieteams van het SKB en Fibula hoe de deskundigheid en menskracht nog meer in elkaar geschoven kan worden. Wekelijks vindt transmuraal MDO plaats in het SKB waar professionals uit de eerste lijn aan deelnemen.➤ In de regio Zutphen zijn voorbereidingen getroffen om in maart 2022 samen met Oost Veluwe het transmuraal MDO Palliatieve Zorg te starten. De regio Zutphen kent 1 PaTz-team.
--	--

Bijlage Opbrengsten 2021 Netwerk Palliatieve zorg Achterhoek

Graag zouden we heel concreet laten zien hoe het Netwerk heeft bijgedragen aan de vier hieronder beschreven doelen. De eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat we dat niet hard kunnen maken. Onze intenties en activiteiten zijn wel onder te brengen in deze vier gewenste uitkomsten.

Quadruple Aim			
 Betere patiënt ervaring Een verbeterde ervaring in tijdens het krijgen van zorg (inclusief kwaliteit en tevredenheid)	 Betere zorg uitkomsten Verbeteren van de gezondheid van individuen en de populatie	 Verbeterde zorgverleners ervaring Het verbeteren van de werkervaring van zorgverleners	 Verlagen van zorgkosten Het verlagen van de kosten van zorg per hoofd van de bevolking
<p>1. De meerwaarde van markering van de palliatieve fase wordt steeds meer gezien. Proactieve zorgplanning wordt meer onderdeel van de zorg, van MDO's en van zorgplannen.</p> <p>2. Zorgvragers en zorgverleners kunnen een beroep doen op geestelijke verzorging in de eerste lijn via Willem. Hart voor levensvragen.</p> <p>3. Project EMPATIE, De tool die helpt om het goede gesprek te voeren is gerealiseerd.</p> <p>4. Generalisten en specialisten in de palliatieve zorg werken samen aan continuïteit van zorg en overdracht; aan de juiste deskundigheid op de juiste plek op het juiste moment</p>	<p>1. Zorgverleners zijn door mee te doen aan de zelfevaluatie bewuster en alerter rondom PZ. Markering wordt eerder besproken.</p> <p>2. Zorgvragers hebben (meest op vraag van hun zorgverleners) deskundig advies ontvangen.</p> <p>3. Zorgvragers bezoeken de cafés doodgewoon. Er is foldermateriaal en de mogelijkheid voor vragen. Vanwege corona is dit overigens zeer beperkt geweest.</p> <p>4. Inwonersparticipatie -zorgvragers/ inwoners gaan bevroegd worden tbv het nieuwe programma. -In het project Passende zorg is veel aandacht voor bewustwording bij inwoners hoe regie te houden bij het levenseinde</p> <p>5. Enquête Passende zorg in de laatste levensfase laat een toename van ACP-gesprekken zien.</p>	<p>1. Bewustwording, wat doen we en hoe. en wat doen we niet. Concrete handvatten voor verbetering zijn gegeven in bijvoorbeeld de casuïstiekbespreking palliatieve zorg bij dementie.</p> <p>2. Zorgverleners hebben scholing gevolgd "Door Vragen durf jij het aan?" Via Willem hart voor levensvragen; en daarbij concrete handvatten gekregen.</p> <p>3. Zorgverleners hebben moreel beraad aangevraagd.</p> <p>4. Hoe breng je vroegtijdige zorgplanning ter sprake? Wat is daarvoor nodig (vertrouwensrelatie) en waar zijn de afspraken te vinden. In de Achterhoek lopen diverse projecten met HOOG, SKB, netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek, samen komen in doorstart Passend zorg in de laatste levensfase.</p>	<p>De Tapa\$-projecten (landelijk georganiseerde pilots over bekostiging van de palliatieve zorg) die in verschillende regio's zijn uitgevoerd en onderzocht laten alle zien dat goede domeinoverstijgende palliatieve zorg dezelfde of minder kosten met zich meebrengt en meer kwaliteit voor de patiënten oplevert.</p> <p>Dit biedt een goede motivatie om in het nieuw Programma Palliatieve zorg voor de regio de opbrengsten verder te gaan vertalen naar de werkwijze in de regio, samen met Menzis.</p>